
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2017)0354

EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksen kauppapilarin nykyaikaistaminen

Euroopan parlamentin suositus 14. syyskuuta 2017 neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksen kauppapilarin nykyaikaistamista koskevista neuvotteluista (2017/2057(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon vuonna 2002 tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välisen assosiaatiosopimuksen ja sen 1. helmikuuta 2003 voimaan tulleen kauppapilarin¹,
- ottaa huomioon huhtikuussa 2015 pidetyn kuudennen EU:n ja Chilen assosiaationeuvoston kokouksen tulokset²,
- ottaa huomioon neuvoa-antavan sekakomitean 5. lokakuuta 2016 antaman loppujulistuksen³,
- ottaa huomioon 14. lokakuuta 2015 annetun komission tiedonannon ”Kaikkien kauppaa – Vastuullisempaa kauppaa- ja investointipolitiikkaa” (COM(2015)0497) ja komission antamat pohdinta-asiakirjat globalisaation hallinnasta⁴ toukokuussa 2017 ja Euroopan sosiaalisesta ulottuvuudesta⁵ huhtikuussa 2017,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ja lausunnot (C-350/12 P, 2/13, 1/09) ja 6. tammikuuta 2015 tehdyn Euroopan oikeusasiamiehen päätöksen tietojen ja asiakirjojen saantia koskevien pyyntöjen käsittelemistä koskevan omaaloitteisen tutkinnan OI/10/2014/RA päättämisestä⁶, ja ottaa huomioon unionin tuomioistuimen 16. toukokuuta 2017 antaman lausunnon 2/15,

---

¹ EYVL L 352, 30.12.2002, s. 3.

² Neuvoston lehdistötiedote 197/15, 21.4.2015.

³ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-eu-chile-jcc-01-declaration>

⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_fi.pdf

⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-social-dimension-europe_fi.pdf

⁶ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/en/58668/html.bookmark>

- ottaa huomioon 3. helmikuuta 2016 antamansa päätöslauselman, joka sisältää Euroopan parlamentin suositukset komissiolle palvelukauppasopimusta (TiSA) koskeviin neuvotteluihin¹,
- ottaa huomioon 4. heinäkuuta 2017 hyväksymänsä tarkistukset² ehdotukseen direktiiviksi tiettyjen yritysten ja sivuliikkeiden tuloverotietojen ilmoittamisesta,
- ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman parlamentin vuonna 2010 antamien sosiaali- ja ympäristönormeja, ihmisoikeuksia ja yritysten yhteiskuntavastuuta koskevien suositusten täytäntöönpanosta³ ja 25. marraskuuta 2010 antamansa päätöslauselman kansainvälisestä kauppapolitiikasta ja ilmastonmuutoksen haasteista⁴,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun tutkimuksen EU:n ja Meksikon kokonaissopimuksessa ja EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksessa olevien ihmisoikeuksiin liittyvien lausekkeiden vaikutuksista (”The effects of human rights related clauses in the EU-Mexico Global Agreement and the EU-Chile Association Agreement”)⁵,
- ottaa huomioon Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n suuntaviivat ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) kolmikantaisen periaatejulistuksen, joka koskee monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa, sekä ihmisarvoista työtä koskevan ILO:n toimintaohjelman,
- ottaa huomioon vuonna 2015 tehdyn ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (Pariisin sopimus), joka tuli voimaan 4. marraskuuta 2016⁶ ja jonka myös Chile on ratifioinut,
- ottaa huomioon EU:n ja Chilen parlamentaarisen sekavaliokunnan 3. marraskuuta 2016 antaman yhteisen julkilausuman⁷,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 21 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8 artiklan, 207 artiklan 3 kohdan ja 217 artiklan,
- ottaa huomioon komission 24. toukokuuta 2017 esittämän ehdotuksen neuvottelujen suuntaviivoiksi,
- ottaa huomioon alkuperäiskansojen asioiden kansainvälisen työryhmän IWGIAN vuosikirjassa julkaistun artikkelin Chilestä ‘The Indigenous World 2016’⁸,

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0041.

² Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0284.

³ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0298.

⁴ EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 94.

⁵ http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29558764

⁶ http://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_pari_agreement.pdf

⁷ <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/113103/1107500EN.pdf>

⁸ http://www.iwgia.org/publications/search-pubs?publication_id=740

- ottaa huomioon työjärjestyksen 108 artiklan 4 kohdan ja 52 artiklan,
  - ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A8-0267/2017),
- A. ottaa huomioon, että ”Kaikkien kauppa” -strategiassa todetaan, että ”komission on harjoitettava politiikkaa, joka hyödyttää koko yhteiskuntaa, edistää eurooppalaisia ja universaaleja standardeja ja arvoja puhtaasti taloudellisten etujen ohella ja painottaa enemmän kestävästä kehitystä, ihmisoikeuksia, kuluttajansuojaa, veronkierron torjumista ja vastuullista ja reilua kauppaa”;
- B. toteaa, että EU ja Chile ovat läheisiä kumppaneita, joilla on yhteiset arvot ja jotka sitoutuvat yhdessä tehokkaan monenvälisen kaupan hallinnan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä jaetun vaurauden ja turvallisuuden edistämiseen sääntöihin perustuvan globaalin järjestelmän puitteissa; toteaa, että unioni on Chilen kolmanneksi suurin kauppakumppani; toteaa, että Chile on puolestaan tärkeä alueellinen toimija ja se on ollut Etelä-Amerikan nopeimmin kasvavia talouksia viime vuosikymmeninä ja että uudistuspyrkimykset ovat maassa meneillään;
- C. toteaa, että nykyinen assosiaatiosopimus, myös sen kauppaa koskeva pilari, tehtiin vuonna 2002 ja se on hyödyttänyt osapuolia paljon täytäntöönpanonsa aikana vuodesta 2003 alkaen, kasvattanut tavarakaupan kaksinkertaiseksi ja lisännyt palvelukauppaa sekä investointeja¹; ottaa huomioon, että sekä EU että Chile ovat kuitenkin tehneet nykyaikaisempia ja kunnianhimoisempia kauppasopimuksia siitä lähtien;
- D. toteaa, että vuonna 2016 EU vei Chileen tavaroita yli 8,6 miljardin euron arvosta ja Chile puolestaan vei tavaroita EU:hun 7,4 miljardin arvosta; toteaa, että vuonna 2015 EU:sta Chileen suuntautuvan palvelukaupan arvo oli 3,8 miljardia euroa ja Chilestä EU:hun 2 miljardia euroa; toteaa, että EU:n suorien ulkomaisten sijoitusten määrä Chilessä oli arvoltaan 42,8 miljardia euroa²;
- E. ottaa huomioon, että nykyiseen assosiaatiosopimukseen ei sisälly investointeja, pk-yrityksiä, teollis- ja tekijänoikeuksia, energia-asioita tai sukupuolten tasa-arvoon liittyviä asioita koskevia erillisiä lukuja eikä kauppaa ja kestävästä kehityksestä koskevaa lukua, joihin kuuluisi velvollisuus panna täytäntöön työ- ja ympäristönormeja, eikä myöskään esimerkiksi yritysten yhteiskuntavastuuseen tai kestävästä kaupan varmistamiseen liittyvien parhaiden käytäntöjen edistäminen;
- F. katsoo, että kaikissa EU:n kauppaneuvotteluissa on säilytettävä hallitusten oikeus ja kyky antaa yleisen edun mukaista lainsäädäntöä muun muassa seuraavilla aloilla: kansanterveyden suojelu ja edistäminen, sosiaalipalvelut, sosiaalinen suojelu tai kuluttajansuoja, julkinen koulutus, turvallisuus, ympäristö, eläinten hyvinvointi, julkinen moraalitieteiden suoja ja tietosuojat sekä kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen ja suojelu;
- G. katsoo, että kaikissa EU:n kauppaneuvotteluissa on taattava sopimuspuolten saavuttamat sosiaalisen suojelun, työsuojelun ja ympäristönsuojelun korkeimmat tasot ja että ne voivat toimia välineinä, jolla edistetään sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja kestävästä kehityksestä ohjelmaa sekä EU:ssa että kaikkialla maailmassa; katsoo, että assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamista olisi pidettävä EU:lle ja sen jäsenvaltioille

¹ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/chile/>

² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113364.pdf

tarjoutuvana mahdollisuutena edistää edelleen yhteisiä korkeita standardeja ja sitoumuksia niiden kauppasopimuksissa, erityisesti työntekijän oikeuksien, ympäristönsuojelun, kuluttajan oikeuksien ja sosiaaliturvan aloilla; ottaa huomioon, että komissio on luvannut tarkastella eri tapoja panna nämä sitoumukset täytäntöön, muun muassa myös seuraamuksiin perustuvaa mekanismia;

- H. toteaa, että EU:n ja Chilen neuvoo-antava sekakomitea, joka koostuu molempien osapuolten kansalaisjärjestöistä, piti ensimmäisen kokouksensa 4. ja 5. lokakuuta 2016 tarkoituksenaan olemassa olevan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanon seuranta, ja myös neuvottelujen käyminen sen ajantasaistamisesta, kanavoimalla kansalaisyhteiskunnalta saatavaa panosta ja edistämällä EU:n ja Chilen välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä hallituskanavia laajemmalle; katsoo, että neuvoo-antavan sekakomitean perustamisen huomattavaa viivästymistä ei saa toistaa nykyaikaistetun sopimuksen yhteydessä; katsoo, että kansalaisyhteiskunnan osallistumisen on perustuttava selviin rakenteisiin, jäsenyyden ja raportointivaltuuksien tasapainoon nykyaikaistetun sopimuksen voimaantulosta lähtien;
- I. toteaa, että EU ja Chile ovat käyneet monenvälisiä neuvotteluja palvelukaupan vapauttamisen jatkamiseksi;
- J. ottaa huomioon, että Chile ei ole sopimuspuolena vaan tarkkailijana julkisia hankintoja koskevassa WTO:n sopimuksessa (GPA-sopimus) eikä se osallistu monenvälisiin neuvotteluihin ympäristöhyödykesopimuksesta (EGA);
- K. toteaa, että vuonna 2002 tehdyn EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksen 45 artikla sisältää yhteistyötä käsittelevässä luvussa määräyksiä, joiden mukaan yhteistyöllä olisi vahvistettava ”toimintaperiaatteita ja ohjelmia, jotka varmistavat miesten ja naisten tasavertaisen osallistumisen kaikilla poliittisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen elämän aloilla ja parantavat ja laajentavat sitä”;
- L. ottaa huomioon, että Chile on allekirjoittanut Tyynenmeren vapaakauppasopimuksen (TPP), että tämän sopimuksen tulevaisuus vaikuttaa tällä hetkellä epävarmalla ja että Chile on allekirjoittanut vapaakauppasopimuksia kaikkien TPP:n allekirjoittajamaiden kanssa ja sitä pidetään yleisesti vakaana ja luotettavana kumppanina;
- M. ottaa huomioon, että vuonna 2010 Chilestä tuli ensimmäisenä Etelä-Amerikan maana OECD:n jäsen ja sillä on vakaa makrotaloudellinen kehys;
- N. toteaa, että on tärkeää maksimoida nykyisen assosiaatiosopimuksen ja sen kauppapilarin nykyaikaistamisen EU:n ja Chilen yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, ja kansalaisille tarjoamat mahdollisuudet mahdollisimman osallistavalla tavalla; toteaa, että tämän asian hyväksi voitaisiin tehdä enemmän, muun muassa saatavilla olevan tiedon levittäminen, mikä voisi käynnistää tärkeän assosiaatiosopimuksen osapuolille koituvien hyötyjen moninkertaistumisvaikutuksen;
- O. ottaa huomioon, että Chilellä on kahdenvälisiä investointisopimuksia 17 EU:n jäsenvaltion kanssa, ettei niiden sisältö vastaa viimeisintä kehitystä ja parhaita käytäntöjä investointipolitiikassa ja että ne syrjäytettäisiin ja niitä lakattaisiin soveltamasta heti, kun investointeja koskevan luvun sisältävä unionin ja Chilen välinen sopimus tulee voimaan;

- P. ottaa huomioon, että Chilen lainsäädännön kohtuuttoman tiukat ehdot, joita EU:n kalastusalueiden on noudatettava, estävät niitä käyttämästä Chilen satamia lastin purkamiseen, jälleenlaivaukseen, polttoainetäydennykseen tai kalastusvälineiden hankkimiseen;
- Q. toteaa, että nykyinen Chilen viennin malli poikkeaa huomattavasti unionin viennin mallista, sillä ensin mainittua hallitsee vahvasti raaka-aineiden, kuten kuparin, hedelmien ja vihannesten vienti;
1. suosittaa neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle, että
- a) varmistetaan, että Euroopan parlamentti saa välittömästi ja täysimääräisesti koko neuvottelujen ajan täsmällistä tietoa asemastaan päättääkseen, antaako se hyväksynnän nykyaikaistetun assosiaatiosopimuksen, sen kauppapilari mukaan luettuna, tekemiselle Chilen kanssa; pidetään mielessä, että vaikka SEUT-sopimuksen 217 artiklan mukaisesti tehdyt assosiaatiosopimukset ovat luonteeltaan sekasopimuksia ja kattavat muitakin aloja kuin yhteisen kauppapolitiikan, EU:n ja Singaporen välistä vapaakauppasopimusta koskevan unionin tuomioistuimen lausunnon pohjalta on välttämätöntä pohtia syvällisesti EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamisen kulkua, jotta voidaan erottaa ja turvata yksinomainen ja jaettu toimivalta kaupan alalla ja kunnioittaa täysin unionin ja sen jäsenvaltioiden välistä toimivallan jakoa koko neuvotteluprosessin ajan sekä sopimusten allekirjoittamisen ja tekemisen yhteydessä; tehdään näin ollen kaksi erillistä sopimusta, joista toinen on selkeästi kauppaa- ja investointisopimus, joka sisältää ainoastaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia asioita, ja toinen on sopimus, joka kattaa asiat, joiden osalta toimivalta on jaettu jäsenvaltioiden kanssa;
  - b) otetaan huomioon, että sekä EU että Chile ovat tehneet nykyaikaisempia, kunnianhimoisempia ja kattavampia kauppasopimuksia kahdenvälisen assosiaatiosopimuksensa voimaantulon jälkeen eikä assosiaatiosopimuksessa käsitellä joitakin aloja, jotka ovat tärkeitä sen varmistamiseksi, että sopimuksella edistetään yhteistä kasvua, yhtäläisiä mahdollisuuksia, ihmisarvoisia työpaikkoja ja kestävä kehitystä, mukaan luettuna työ- ja ympäristönormien, eläinten hyvinvoinnin sekä sukupuolten tasa-arvon kunnioittaminen ja edistäminen molempien sopimuspuolten kansalaisten hyödyksi;
  - c) pidetään tärkeänä ja tarpeellisena pyrkiä nykyaikaistamaan EU:n ja Chilen assosiaatiosopimusta 15 viime vuoden aikana tapahtuneen taloudellisen ja poliittisen kehityksen huomioon ottamiseksi ja erityisesti sen kauppaa koskevaa osaa vastavuoroisuuden, molemminpuolisen hyödyn ja tasapainon hengessä sekä pannaan merkille EU:n ja Chilen parlamentaarisen sekavaliokunnan ilmaisema jatkuva tuki nykyaikaistamiselle sekä se, että neuvoo-antava sekakomitea on pitänyt ajantasaistamista edistäviä toimia myönteisinä;
  - d) muistetaan, että globalisaatio- ja kauppapolitiikka ovat äskettäin olleet kiivaan keskustelun kohteena Euroopassa ja muualla maailmassa, koska sen hyödyt voivat jakautua epätasaisesti, ja otetaan huomioon, että on ennakoitava suuntauksia ja niiden mahdollisia seurauksia ja taattava kaupan hyötyjen osallistavampi jakautuminen ja tarjottava riittävää suojelua niille, jotka eivät hyödy sopimuksesta ja saattavat joutua epäedulliseen asemaan prosessin myöhemmässä vaiheessa, sekä kehitettävä ensisijaisesti kansallisia mutta myös unionin tason

politiikkatoimia muilla aloilla, jotka jäävät itse kauppasopimusten määräysten ulkopuolelle, teollisuuspolitiikasta finanssi- ja sosiaalipolitiikkaan;

- e) pidetään mielessä monenvälisen ohjelman tärkeys ja se, että kahdenväliset neuvottelut eivät saa heikentää kunnianhimoa edistyksen aikaansaamisessa monenvälisellä taholla; katsotaan, että kahdenvälisten suhteiden vahvistamisen sekä EU:n ja Chilen yhteistyön olisi myös edistettävä sopimuspuolten välistä laajempaa yhteistyötä ja synergiaa monenvälisissä puitteissa; kannustetaan Chileä tässä yhteydessä osallistumaan täysipainoisesti neuvotteluihin WTO:n ympäristöhyödykesopimuksesta (EGA) ja tarkistetusta WTO:n GPA-sopimuksesta;
- f) asetetaan yhteiset arvot nykyaikaistamisprosessissa keskeiseen asemaan ja sisällytetään siihen edelleen ihmisoikeuslauseke, kuten kaikissa assosiaatiosopimuksissa;
- g) varmistetaan, että nykyaikaistetussa assosiaatiosopimuksessa kaikkialla tekstissä taataan ja siihen kirjataan nimenomaisesti ja yksiselitteisesti, että sopimuspuolilla on oikeus ja ne voivat hyväksyä ja soveltaa yleisen edun nimissä omia lakejaan ja asetuksiaan saavuttaakseen legitimejä julkisen politiikan tavoitteita, jotka koskevat muun muassa ihmisoikeuksien, mukaan lukien veden saanti, ja kansanterveyden suojelua ja edistämistä, sosiaalipalveluja, julkista koulutusta, turvallisuutta, ympäristöä, julkista moraalialia, sosiaalista suojelua tai kuluttajansuojaa, yksityisyyttä ja tietosuojaa sekä kulttuurisen monimuotoisuuden edistämistä ja suojelua; varmistetaan, etteivät mitkään sijoittajien vaatimukset estä näiden tavoitteiden saavuttamista; korostetaan tässä yhteydessä, ettei yhdessäkään EU:n vapaakauppasopimuksessa pyritä rajoittamaan unionin, sen jäsenvaltioiden tai niiden osavaltioiden oikeutettua etua harjoittaa sääntelyä yleisen edun nimissä;
- h) pyritään aikaansaamaan tavarakauppaa koskevissa neuvotteluissa kunnianhimoisia parannuksia markkinoille pääsyssä kaikkien tullinimikkeiden osalta ja poistamaan tarpeettomia esteitä, myös sallimalla EU:n alusten pääsy Chilen satamiin, kunnioittaen samalla sitä, että on joitakin herkkiä maatalous-, tuotanto- ja teollisuustuotteita, joita olisi kohdeltava asianmukaisesti, esimerkiksi tariffikiintiöitä tai asianmukaisia siirtymäkausia soveltamalla tai tarvittaessa pois sulkemalla; sisällytetään sopimukseen käyttökelpoinen ja tehokas kahdenvälinen suojalauseke, joka mahdollistaa etuuskohtelun tilapäisen keskeyttämisen, jos nykyaikaistetun assosiaatiosopimuksen voimaantulon aiheuttama tuonnin kasvu aikaansaa tai uhkaa aikaansaada vakavaa vahinkoa herkillä aloilla;
- i) sisällytetään neuvotteluohjeisiin tavoite, joka koskee alkuperäsääntöjen ja tullimenettelyjen yksinkertaistamista niiden mukauttamiseksi yhä monimutkaisempien globaalien arvoketjujen todellisuuteen; varmistetaan, että nykyaikaistettu assosiaatiosopimus sisältää petostentorjuntaa koskevia määräyksiä ja toimenpiteitä sekä sitoumuksia, jotka koskevat tullisääntöjen ja -käytäntöjen yhdenmukaistamista tavoitteena avoimuuden, tehokkuuden, oikeusvarmuuden ja yhteistyön lisääminen tulliviranomaisten välillä, samalla kun uudistetaan ja yksinkertaistetaan WTO:n kaupan helpottamissopimukseen (TF-sopimus) ja tarkistettuun Kioton yleissopimukseen kirjattuja menettelyjä;
- j) palvelukaupan osalta katsotaan, ettei palvelusektorin mahdollisuuksia ole saatu täysin toteutumaan nykyisessä assosiaatiosopimuksessa ja että nykyaikaistetussa

assosiaatiosopimuksessa olisi puututtava markkinoille pääsyn ja kansallisen kohtelun tiellä oleviin tarpeettomiin esteisiin; katsotaan, että sitoumuksia olisi tehtävä palvelukaupan yleissopimuksen (GATS-sopimus) pohjalta ja että sääntöjä olisi ajantasaisesti tarpeen mukaan uuden kehityksen huomioon ottamiseksi; jätetään audiovisuaaliset palvelut sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle; varmistetaan ja nimenomaisesti määrätään, että nykyaikaistetussa assosiaatiosopimuksessa ei estetä sopimuspuolia määrittelemästä, sääntelemästä, tarjoamasta ja tukemasta julkisia palveluja yleisen edun nimissä, ettei siinä missään tapauksessa vaadita valtion johdoilta minkään palvelun yksityistämistä eikä estetä niitä tarjoamasta julkisia palveluja, joita yksityiset palveluntarjoajat ovat aikaisemmin tarjonneet, tai tuomasta valtion johdon aikaisemmin yksityistämistä palveluja takaisin julkiseen valvontaan, eikä siinä myöskään estetä valtion johtoa laajentamasta julkisten palvelujen valikoimaa sulkemalla pois sellaisia ehtoja, määräyksiä tai sitoumuksia, jotka heikentäisivät joustavuutta, jota tarvitaan nykyisten ja tulevien yleisen taloudellisen edun mukaisten palvelujen palauttamiseksi julkiseen valvontaan;

- k) varmistetaan, että nykyaikaistetussa sopimuksessa vahvistetaan tarvittavat toimenpiteet, sääntelyn avoimuus ja vastavuoroinen tunnustaminen, mukaan lukien säännökset, joilla taataan puolueettomuus ja mahdollisimman korkeatasoinen suojelu vaatimusten, pätevyyksien ja todistusten osalta, ja tässä yhteydessä institutionaaliset mekanismit eri sidosryhmien, kuten pk-yritysten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, kuulemiseksi;
- l) varmistetaan, että vaikka sitoumuksia tehdään luonnollisten henkilöiden liiketoimintatarkoituksissa tapahtuvan saapumisen ja oleskelun helpottamiseksi, ulkomaisten palveluntarjoajien on noudatettava EU:n ja jäsenvaltioiden sosiaali- ja työlaainsäädäntöä sekä sovellettavia työehtosopimuksia silloin kun työntekijät hyötyvät moodi 4 -sitoumuksista;
- m) varmistetaan, että kunnianhimoinen sääntelyä koskeva yhteistyö ja normien yhdenmukaistaminen pysyvät vapaaehtoisina, että niissä kunnioitetaan sääntelyviranomaisten autonomiaa, että ne perustuvat tehostettuun tietojenvaihtoon ja hallinnolliseen yhteistyöhön tarkoituksena tunnistaa tarpeettomia esteitä ja hallinnollisia rasitteita ja että niissä säilytetään ennalta varautumisen periaate; muistetaan, että sääntely-yhteistyössä on pyrittävä hyödyttämään maailmantalouden hallintaa lisäämällä kansainvälisiä normeja koskevaa lähentymistä ja yhteistyötä, millä taataan kuluttajansuojan ja ympäristönsuojelun, sosiaalisen suojelun ja työsuojelun mahdollisimman korkea taso;
- n) harkitaan sitä, että nykyaikaistettuun assosiaatiosopimukseen sisällytetään rahoituspalvelujen osalta vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus, joka perustuu EU:n ja Kanadan laaja-alaiseen talous- ja kauppasopimukseen (CETA) sisältyvään vastaavaan poikkeukseen, jotta sopimukseen kirjataan osapuolten poliittinen liikkumavara niiden rahoitus- ja pankkialan sääntelyssä, jotta voidaan varmistaa rahoitusjärjestelmän vakaus ja eheys; sisällytetään pääomaliikkeitä ja maksuja koskevia suojatoimenpiteitä ja yleisiä poikkeuksia, joita sovelletaan, kun nämä voivat aiheuttaa tai ovat vaarassa aiheuttaa talous- ja rahaliiton moitteettomaan toimintaan tai EU:n maksutaseeseen liittyviä vakavia vaikeuksia;

- o) sisällytetään sopimukseen verotusalan hyvää hallintotapaa ja avoimuusstandardeja koskevia määräyksiä, joissa vahvistetaan sopimuspuolten sitoutuminen panemaan kansainväliset normit täytäntöön torjuttaessa veropetoksia, veronkiertoa ja veron välttelyä, erityisesti veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevan OECD:n toimintasuunnitelman (BEPS) mukaiset suositukset, ja jotka sisältävät automaattista tietojenvaihtoa ja trustien tosiasiallisia edunsaajia koskevien julkisten rekisterien perustamista koskevia vaatimuksia ja rahoituspalveluja, pääoman liikkeitä ja sijoittumisia koskeviin lukuihin konkreettisia määräyksiä havaitsemattoman yritysten verosuunnittelun poisjäännin todentamiseksi;
- p) muistetaan, että korruptio heikentää ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, sosiaalista oikeudenmukaisuutta, kauppaa ja tervettä kilpailua ja jarruttaa talouskasvua; sitoutetaan sopimuspuolet nimenomaisesti sisällyttämällä sopimukseen erityinen toimenpiteitä koskeva jakso, jossa esitetään selkeät ja vahvat sitoumukset ja toimenpiteet kaikenlaisen korruption torjumiseksi sekä kansainvälisten normien ja monenvälisen korruption vastaisten yleissopimusten täytäntöön panemiseksi;
- q) katsotaan, että vahvat julkisten hankintojen avautumista koskevat säännöt, edullisimman tarjouksen periaatteen edistäminen sekä sosiaalisten, ympäristö- ja innovointikriteerien huomioon ottaminen, yksinkertaistetut menettelyt sekä tarjoajia koskeva avoimuus, mukaan luettuna muista maista tulevien tarjoajien osallistuminen, voivat myös olla tehokkaita välineitä korruption torjumiseksi ja julkishallinnon luotettavuuden edistämiseksi, samalla kun tarjotaan vastinetta veronmaksajien rahoille; parannetaan nykyaikaistetussa assosiaatiosopimuksessa pääsyä julkisten hankintojen markkinoille, myös keskushallintoa alemmalla tasolla, ja tarjotaan siinä avoimia menettelyjä, jotka perustuvat kansalliseen kohteluun, puolueettomuuteen ja oikeudenmukaisuuteen;
- r) varmistetaan, että investointipolitiikassa otetaan huomioon myös hyvä hallinto ja investoinnin helpottaminen sekä kehitetään ja kirjataan investoijien velvollisuudet samalla kun parannetaan investoijien suojelua;
- s) varmistetaan, että neuvotteluohjeissa ohjataan komissiota neuvottelemaan nykyaikainen investointeja koskeva luku ja ottamaan huomioon parhaat kansainväliset käytännöt, kuten YK:n kauppaa- ja kehityskonferenssin (UNCTAD) kestävästä kehityksestä koskeva investointipoliittinen kehys ja unionin tuomioistuimen viimeisin lausunto EU:n ja Singaporen vapaakauppasopimuksesta;
- t) edistytään tarvittavassa riitojenratkaisujärjestelmän kansainvälisessä uudistamisessa, pyritään sitouttamaan kaikki osapuolet siihen, että turvaututaan ensisijaisesti toimivaltaisiin tuomioistuimiin ja korvataan sijoittajan ja valtion välinen riitojenratkaisu (ISDS) julkisella investointituomioistuinjärjestelmällä, jossa on muutoksenhakumekanismi, tiukat säännöt eturistiriidoista sekä täytäntöön pantavissa olevat käytännesäännöt, otetaan huomioon investoijien velvollisuudet ja säilytetään oikeus sääntelyyn julkisen politiikan legitiimien tavoitteiden saavuttamiseksi muun muassa terveydenhoidon, vedenjakelun, työsuojelun ja ympäristönsuojelun alalla, pyritään estämään perusteettomia oikeudenkäyntejä ja antamaan kaikki demokraattiset menettelylliset takeet, kuten syrjimättömän oikeussuojan saatavuus (kiinnittäen huomiota erityisesti pk-yrityksiin), oikeuslaitoksen riippumattomuus, avoimuus ja vastuuvollisuus, samalla kun tehdään työtä monenvälisen investointituomioistuimen perustamiseksi;

- u) varmistetaan, että nykyaikaistettu assosiaatiosopimus sisältää vankan ja kunnianhimoisen kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevan luvun, johon sisältyy sitovia ja täytäntöön pantavissa olevia määräyksiä, jotka ovat asianmukaisten ja tehokkaiden riitojenratkaisumekanismien alaisia ja joihin kuuluu useiden täytäntöönpanokeinojen joukossa seuraamuksiin perustuva mekanismi, ja että se mahdollistaa työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan asianmukaisen osallistumisen; katsotaan, että kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevan luvun olisi katettava sopimuspuolten sitoutuminen siihen, että ne ottavat käyttöön ja pitävät voimassa kansallisissa laeissaan ja asetuksissaan ne periaatteet, jotka on kirjattu ILO:n keskeisiin yleissopimuksiin, ja että ne panevat tosiasiallisesti täytäntöön ajantasaiset ILO:n välineet, erityisesti hallintoa koskevat yleissopimukset, ihmisarvoista työtä koskevan ohjelman, alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan ILO:n yleissopimuksen nro 169, yleissopimuksen, joka koskee mies- ja naistyöntekijöiden samanlaisia mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua, kotitaloustyöntekijöitä koskevan yleissopimuksen, yleissopimuksen, joka koskee perhehuoltovelvollisuuksia omaavia työntekijöitä, sekä siirtotyöläisiä koskevat työelämän normit, yritysten yhteiskuntavastuuta koskevat säännöt, alakohtaiset OECD:n suuntaviivat, yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n suuntaviivat ja menettelyn, jossa neuvoa-antavassa sekakomiteassa kokoontuvat työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan edustajat voivat kehottaa käynnistämään julkisen kuulemisen;
- v) varmistetaan, viitaten Chilen Uruguayn ja Kanadan kanssa käymissä kahdenvälisissä kauppaneuvotteluissa saavuttamaan edistykseen, että sopimuspuolet sisällyttävät sopimukseen erityisen kauppaa ja sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten vaikutusvallan vahvistamista koskevan luvun, jossa vaaditaan sopimuspuolilta enemmän kuin pelkästään kansainvälisten ihmisoikeuksien sekä työelämän ja sosiaalisten normien noudattamista ja jossa määrätään aktiivisista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on lisätä naisten mahdollisuuksia hyödyntää assosiaatiosopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia; määrätään toimenpiteistä, joilla pyritään muun muassa parantamaan työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saantia; varmistetaan muun muassa, että sopimuspuolet sitoutuvat keräämään eriytettyä tietoa, joka mahdollistaa nykyaikaistetun assosiaatiosopimuksen sukupuolten tasa-arvoon kohdistuvan vaikutuksen perusteellisen ennako- ja jälkianalysoinnin, edistämään naisjohtoisten yritysten (erityisesti mikroyritysten ja pk-yritysten) julkisiin hankintoihin osallistumisen lisäämistä niiden Chilen tasa-arvoministeriön kokemusten pohjalta, joita se sai perustettuaan vuonna 2015 tukiohjelman, jonka tarkoituksena oli lisätä naisryhtäjien osallistumista toimittajina julkisten hankintojen 'Chile Compras' -markkinoille, ja tukemaan naisjohtoisten yritysten kansainvälistymistä ja naisten osallistumista WTO:n moodi 4 -mahdollisuuksiin; varmistetaan, että sukupuolten tasa-arvoasioiden asiantuntijoita otetaan mukaan neuvotteluryhmiin ja että käydään säännöllisiä keskusteluja tämän luvun täytäntöönpanosta neuvoa-antavassa sekakomiteassa, johon olisi otettava mukaan sukupuolten tasa-arvoa edistäviä järjestöjä;
- w) sisällytetään sopimukseen myös mikroyrityksiä ja pk-yrityksiä koskeva kattava luku, jossa annetaan määräyksiä kaupan helpottamisen edistämiseksi tuntuvasti ja kaupan esteiden ja tarpeettomien hallinnollisten rasitteiden poistamiseksi ja jossa määrätään aktiivisista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että tarjoutuvat mahdollisuudet ovat riittävästi käytettävissä ja että niistä tiedotetaan kaikille tärkeimmille ja potentiaalisille toimijoille (perustamalla keskitettyjä

palvelupisteitä ja tähän tarkoitukseen omistettuja verkkosivustoja sekä julkaisemalla alakohtaisia oppaita, joissa annetaan tietoja menettelyistä ja kauppaa ja investointeja koskevista uusista mahdollisuuksista);

- x) sisällytetään sopimukseen energiaa koskeva luku, joka kattaa esimerkiksi uusiutuvan energian ja raaka-aineiden hyödyntämisen; tunnustetaan, että on tärkeää panna täytäntöön monenvälisiä ympäristösopimuksia, erityisesti Pariisin ilmastopimus, sisällytetään sopimukseen kauppaan liittyviä määräyksiä ja sitoumuksia, jotka koskevat osallistumista kansainvälisiin välineisiin, neuvotteluihin ja toisiaan lujittaviin kauppa- ja ympäristöpolitiikkoihin, joilla vastataan kiertotalouden tavoitteisiin, mukaan luettuina vihreää kasvua koskevat sitoumukset, ja tuetaan ja edistetään edelleen ympäristöhyödykkeiden ja -palvelujen sekä uusiutuvan energian ja ilmastomyötäisen teknologian kauppaa ja näihin liittyviä investointeja;
- y) hyväksytään neuvotteluohjeita, joissa vahvistetaan nykyisen assosiaatiosopimuksen eläinten hyvinvointia koskevia määräyksiä käynnistämällä asiaa koskeva tehokas kahdenvälinen yhteistyö ja ehdollinen vapauttaminen tapauksissa, joissa eläinten hyvinvointi on uhattuna tiettyjen tuotteiden valmistuksen yhteydessä;
- z) hyväksytään neuvotteluohjeita, joissa esitetään selkeästi vaatimukset kilpailulainsäädännön täytäntöönpanoon ja terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskeviin määräyksiin puuttumisesta sekä avoimuutta, menettelyjen oikeudenmukaisuutta ja syrjimättömyyttä koskevien periaatteiden ja tukia koskevien sääntöjen huomioon ottamisesta;
- aa) pidetään mielessä, että kaikkiin kauppasopimuksiin on kirjattava kuluttajien hyvinvointi yhdeksi yleisistä tavoitteista, ja varmistetaan, että assosiaatiosopimus sitouttaa sopimuspuolet korkeatasoiseen kuluttajien turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan sekä korkeatasoisimpiin kansainvälisiin normeihin ja yhdenmukaisten parhaiden käytäntöjen kehittämiseen, erityisesti rahoituspalveluihin, tuotteiden merkintöihin ja sähköiseen kauppaan liittyvän kuluttajien suojelun osalta;
- ab) hyväksytään, että neuvotteluissa on aikaansaatava vahvat ja täytäntöön pantavissa olevat määräykset, jotka kattavat teollis- ja tekijänoikeuksien kaikkien muotojen tunnustamisen ja suojelun, mukaan luettuina maantieteellisiä merkintöjä koskevat kunnianhimoiset määräykset, jotka perustuvat nykyisessä assosiaatiosopimuksessa oleviin määräyksiin mutta laajentavat niitä siten, että varmistetaan parempi markkinoille pääsy, tehostettu täytäntöönpano ja mahdollisuus lisätä uusia maantieteellisiä merkintöjä; varmistetaan, että tarkistettu assosiaatiosopimus sisältää teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan luvun, jolla taataan tarvittava joustavuus ja ettei teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvillä määräyksillä heikennetä kohtuuhintaisten keskeisten lääkkeiden saatavuutta eikä kansallisten kansanterveysalan ohjelmien mukaista lääketieteellistä hoitoa; varmistetaan, että tässä luvussa mennään teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehtyä sopimusta (TRIPS) pidemmälle;
- ac) varmistetaan, että sopimuspuolet takaavat mahdollisimman suuren avoimuuden ja osallistumisen ja varmistavat, että neuvottelujen tavoitteet saavutetaan, ja että tämä merkitsee jatkuvia ja asianmukaisesti tietoon perustuvia vuoropuheluja

kaikkien asianomaisten osapuolten kanssa, joihin kuuluvat sidosryhmät, kuten yritykset ja ammattiliitot, ja kansalaisyhteiskunta, mukaan luettuina alkuperäiskansojen edustajat; osallistetaan tässä yhteydessä järjestelmällisesti molemmat toimivaltaiset parlamentaariset elimet, erityisesti EU:n ja Chilen parlamentaarinen sekavaliokunta ja neuvoa-antava sekakomitea, assosiaatiosopimuksen elinkaaren kaikkiin vaiheisiin neuvotteluista aina täytäntöönpanoon ja arviointiin asti ja tuetaan täytäntöönpanovaiheessa sitä, että kansalaisyhteiskunnan osallistumista varten perustetaan virallinen chileläinen elin, joka kuvastaa chileläisen yhteiskunnan moniarvoisuutta, kiinnittäen erityistä huomiota maan alkuperäiskansoihin; varmistetaan tässä tarkoituksessa, heikentämättä kuitenkaan EU:n neuvottelustrategiaa, yhdessä Chilen kanssa, että kaikki asiaankuuluvat tiedot julkaistaan parhaiten yleisön saatavilla olevalla tavalla, muun muassa espanjaksi (joka on yhteinen virallinen kieli) käännettyjen tiedotteiden muodossa;

- ad) pidetään mielessä parlamentin kehotukset, joiden mukaan kauppaneuvotteluvaltuutukset olisi asetettava yleisön saataville ja assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamista koskevat neuvotteluohjeet olisi julkaistava välittömästi niiden hyväksymisen jälkeen;
  - ae) varmistetaan, että assosiaatiosopimus tarjoaa välttämättömät mekanismit, joilla varmistetaan, että sitä kunnioitetaan käytännössä täytäntöönpanon aikana ja joihin kuuluu myös nykyaikainen, tehokas valtioiden välinen riitojenratkaisumenettely;
2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle, komissiolle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Chilen tasavallan hallitukselle ja parlamentille.